

Ministerstwo
Finansów

Porozmawiajmy o etyce

Warszawa, 27 listopada 2025 r.

Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

Departament Służby Cywilnej

Etyka i zasady służby cywilnej

Porozmawiajmy o etyce.

Panel dyskusyjny w ramach Progr@mu Wiedza i umiejętności = kompetencje

Warszawa, 27 listopada 2025 r.

Wprowadzenie

- Kim jesteśmy, gdzie działamy, co robimy
- Podstawy prawne służby cywilnej
- Podstawy prawne etyki w korpusie służby cywilnej
- Rola Szefa Służby Cywilnej we wzmacnianiu kultury opartej na wartościach
- *Tone from the top*: wybrane działania Szefa Służby Cywilnej

Kim jesteśmy?

- 121 559 zatrudnionych
- 1 742 urzędy w całej Polsce
- 7 652 zatrudnionych to urzędnicy służby cywilnej
- 73% zatrudnionych to kobiety
- 7600 stanowią osoby z niepełnosprawnościami
- 11 337 zł wynosi przeciętne wynagrodzenie brutto
- 12 – średnia liczba kandydatów w naborach*

* wg danych na koniec 2024 r.

Gdzie działamy?

Poziom centralny

- KPRM, ministerstwa, urzędy centralne

Poziom wojewódzki/regionalny

- urzędy wojewódzkie, urzędy administracji zespolonej i niezespolonej

Poziom powiatowy

- urzędy administracji zespolonej i niezespolonej

Przykłady:

Co robimy?

Naszym zadaniem jest
zapewnienie sprawnego
funkcjonowania administracji
rządowej, niezależnie od sytuacji
politycznej i zmian rządów.

Podstawy prawne służby cywilnej

1. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.:
2. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej
3. Zarządzenie nr 70 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2011 r. w sprawie wytycznych w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Art. 153.

1. W celu zapewnienia zawodowego, rzetelnego, bezstronnego i politycznie neutralnego wykonywania zadań państwa, w urzędach administracji rządowej działa korpus służby cywilnej.
2. Prezes Rady Ministrów jest zwierzchnikiem korpusu służby cywilnej.

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej

Art. 76. Obowiązki członków korpusu służby cywilnej

1. Członek korpusu służby cywilnej jest obowiązany w szczególności:
 - 1) przestrzegać Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i innych przepisów prawa
 - 2) chronić interesy państwa oraz prawa człowieka i obywatela
 - 3) racjonalnie gospodarować środkami publicznymi
 - 4) rzetelnie i bezstronnie, sprawnie i terminowo wykonywać powierzone zadania
 - 5) dochowywać tajemnicy ustawowo chronionej
 - 6) rozwijać wiedzę zawodową
 - 7) godnie zachowywać się w służbie oraz poza nią.
2. Dyrektor generalny urzędu jest obowiązany zapewnić członkowi korpusu służby cywilnej właściwe warunki do wykonywania obowiązków określonych w ustawie.

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej

- Art. 77.** Lojalność ≠ bezrefleksyjna wykonywanie poleceń służbowych; m.in.: zakaz wykonywania poleceń, które prowadziłyby do przestępstwa lub wykroczenia + informacja do DG
- Art. 78.** Obowiązki państwowe członków korpusu służby cywilnej, w tym ograniczenie wolności wyrażania swoich poglądów, wolności i praw politycznych tj. udział w strajkach, możliwość zrzeszania się.
- Art. 79.** Zakaz powstawania w urzędzie stosunku podległości służbowej pomiędzy małżonkami, osobami spokrewnionymi i powinowatymi, osób w stosunku przysposobienia, kurateli i opieki
- Art. 80.** Zakaz wykonywania czynności i zajęć sprzecznych z obowiązkami członka korpusu lub powołujących zaufanie do służby cywilnej + ograniczenia w zakresie możliwości podejmowania dodatkowego zatrudnienia i zarobkowania.

Zarządzenie nr 70 czyli tzw. kodeks postępowania

Wytyczne w zakresie przestrzegania **zasad służby cywilnej**, rozumiane jako zasady prawidłowego funkcjonowania służby

Zasady etyczne, skupiające się raczej na ochronie wartości stanowiących podstawę polskiej służby cywilnej

Lista zasad służby cywilnej
+ przykłady zachowań zgodnych z tymi zasadami

Lista podmiotów,
+ wytyczne

Lista zasad etyki
+ przykłady zachowań zgodnych z tymi zasadami

Wytyczne w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej

- Zasada legalizmu, praworządności i pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji publicznej
- Zasada ochrony praw człowieka i obywatela
- Zasada bezinteresowności
- Zasada jawności i przejrzystości
- Zasada dochowania tajemnicy ustawowo chronionej
- Zasada profesjonalizmu
- Zasada odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie
- Zasada racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi
- Zasada otwartości i konkurencyjności naboru

Wytyczne skierowane do podmiotów

- Szef Służby Cywilnej
- Rada Służby Publicznej
- Dyrektorzy generalni (kierownicy) urzędów administracji rządowej
- Członek korpusu służby cywilnej kierujący podległymi członkami korpusu służby cywilnej (np. dyrektorzy komórek organizacyjnych, naczelnicy wydziałów itp.)
- Ministrowie
- Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego

Zasady etyki służby cywilnej

- Zasada godnego zachowania
- Zasada służby publicznej
- Zasada lojalności
- Zasada neutralności politycznej
- Zasada bezstronności
- Zasada rzetelności

Podstawy prawne etyki w korpusie

Ustawa o finansach
publicznych

Kodeks postępowania
administracyjnego

Ustawa o ograniczeniu
prowadzenia
działalności
gospodarczej przez
osoby pełniące funkcje
publiczne

Prawo zamówień
publicznych

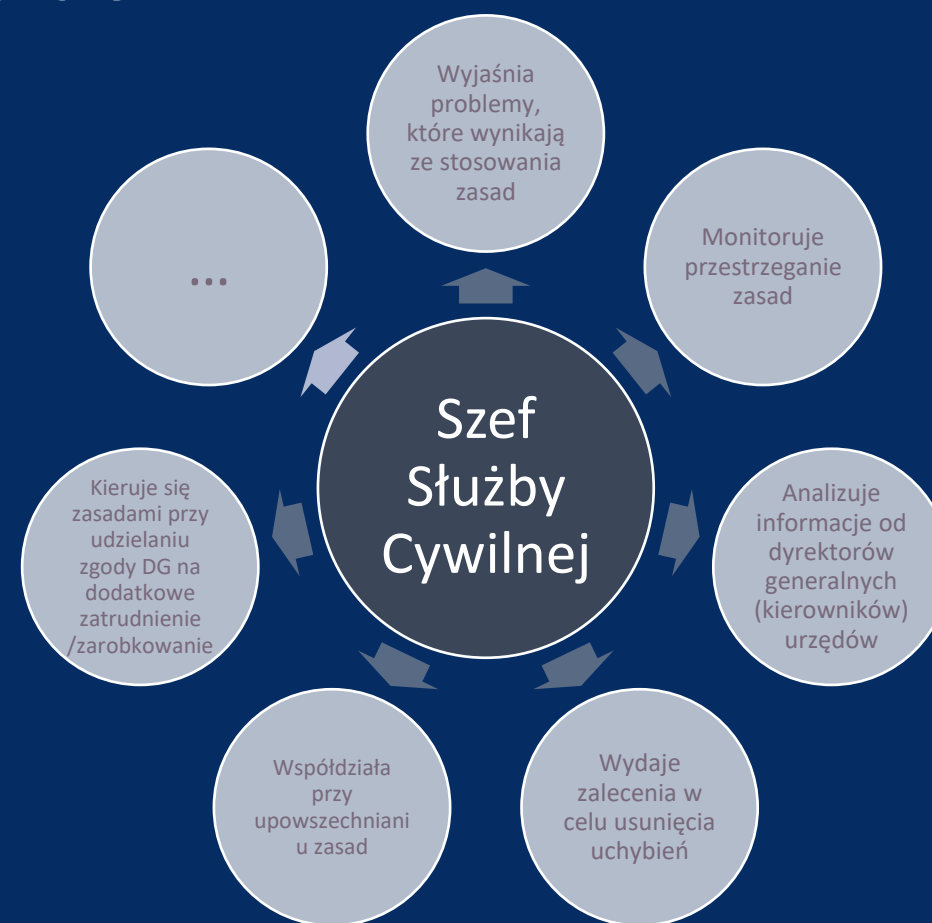
Rola Szefa Służby Cywilnej we wzmacnianiu kultury opartej na wartościach

Szef Służby Cywilnej czuwa nad przestrzeganiem zasad służby cywilnej.

Art. 15. ust. 1 pkt 1 ustawy o służbie cywilnej

Przykładowe wytyczne skierowane do Szefa Służby Cywilnej w tzw. *kodeksie postępowania*:

§11 ust.1 pkt 1 Zarządzenia nr 70 PRM

Tone from the top: wybrane działania Szefa Służby Cywilnej

Promocja i upowszechnianie
zaleceń [kultura uczciwości,
aktywność w internecie,
standardy pracy doradców]

Kultura uczciwości jako
obligatoryjny standard ZZL w
służbie cywilnej

Sprawność, postawy i etyka
– pierwszy kierunek
strategiczny
w projektowanej strategii
ZZL w służbie cywilnej

Szkolenia z etyki [centralne
(2024), PDW (2025)]
Programy szkoleniowe +
wytyczne dla trenerów
wewnętrznych
Kursy e-learningowe

Zespół doradców ds. etyki
w służbie cywilnej
Spotkania info-promo dla
nowych doradców
w korpusie w ramach PDW

Monitoring ilościowy: bieżący,
coroczny [wybranych zasad; w
ramach rocznych sprawozdań
DG]
Monitoring ilościowy i
jakościowy [diagnoza]: co 5 lat

Przykładowy formularz do
anonimowej samooceny
Przykłady dobrych praktyk
jak przeprowadzać
samoocenę

Odpowiedzi na wątpliwości
związane z właściwym
rozumieniem zasad /
sygnały o
nieprawidłowościach

Działania informacyjno-
promocyjne: zakładka SSC
„Etyka w urzędzie”, w tym
materiały info-promo z
zakresu etyki do pobrania,
akcja „Rok z etyką” na LI,
współpraca z
DG/kierownikami itp.

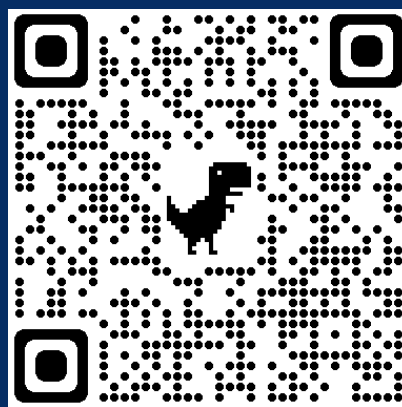

Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

Departament Służby Cywilnej

WIĘCEJ INFORMACJI NT. ETYKI W SŁUŻBIE CYWILNEJ:

<https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/etyka-w-urzedzie>

KONTAKT:

etyka@kprm.gov.pl

Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

Departament Służby Cywilnej

DZIĘKUJĘ!

Katarzyna Dudzik
Naczelnik Wydziału Etyki Służby Cywilnej
i Współpracy Międzynarodowej
Departament Służby Cywilnej
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Globalne Standardy Audytu Wewnętrznego IIA

Obszar II Etyka i profesjonalizm

Zasada 1 Wykazywanie się prawością

1.1 Uczciwość i odwaga zawodowa, **1.2** Oczekiwania organizacji w zakresie etyki, **1.3** Postępowanie zgodne z prawem i etyką

Zasada 2 Zachowanie obiektywizmu

2.1 Indywidualny obiektywizm, **2.2** Ochrona obiektywizmu, **2.3** Ujawnienia naruszeń obiektywizmu

Zasada 3 Wykazywanie się kompetencjami

3.1 Kompetencje, **3.2** Ciągły rozwój

Zasada 4 Zachowanie należytej staranności zawodowej

4.1 Zgodność z Globalnymi Standardami Audytu, **4.2** Należyta staranność zawodowa, **4.3** Zawodowy sceptycyzm

Zasada 5 Zachowanie poufności

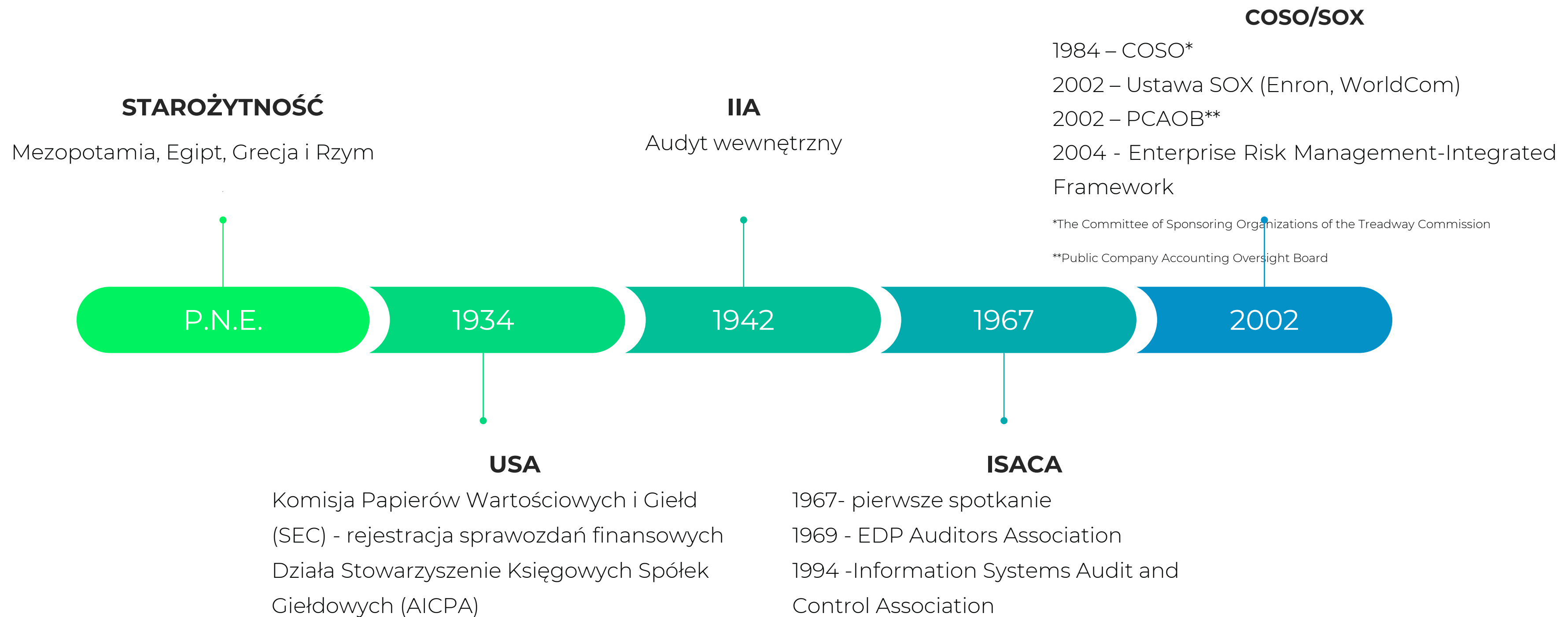
5.1 Wykorzystywanie informacji, **5.2** Ochrona informacji

„Kodeks Etyki Zawodowej ISACA”

Małgorzata Mazurkiewicz, CISA

TROCHĘ HISTORII

Z CZEGO WYNIKA STANDARD AUDYTU IT

COSO ERM
COSO Enterprise Risk Management-
Integrated Framework

IIA
The Institute of Internal Auditors

AICPA (IAASB)

Association of International Certified
Professional Accountants; członek
International Federation of Accountants*

PCAOB

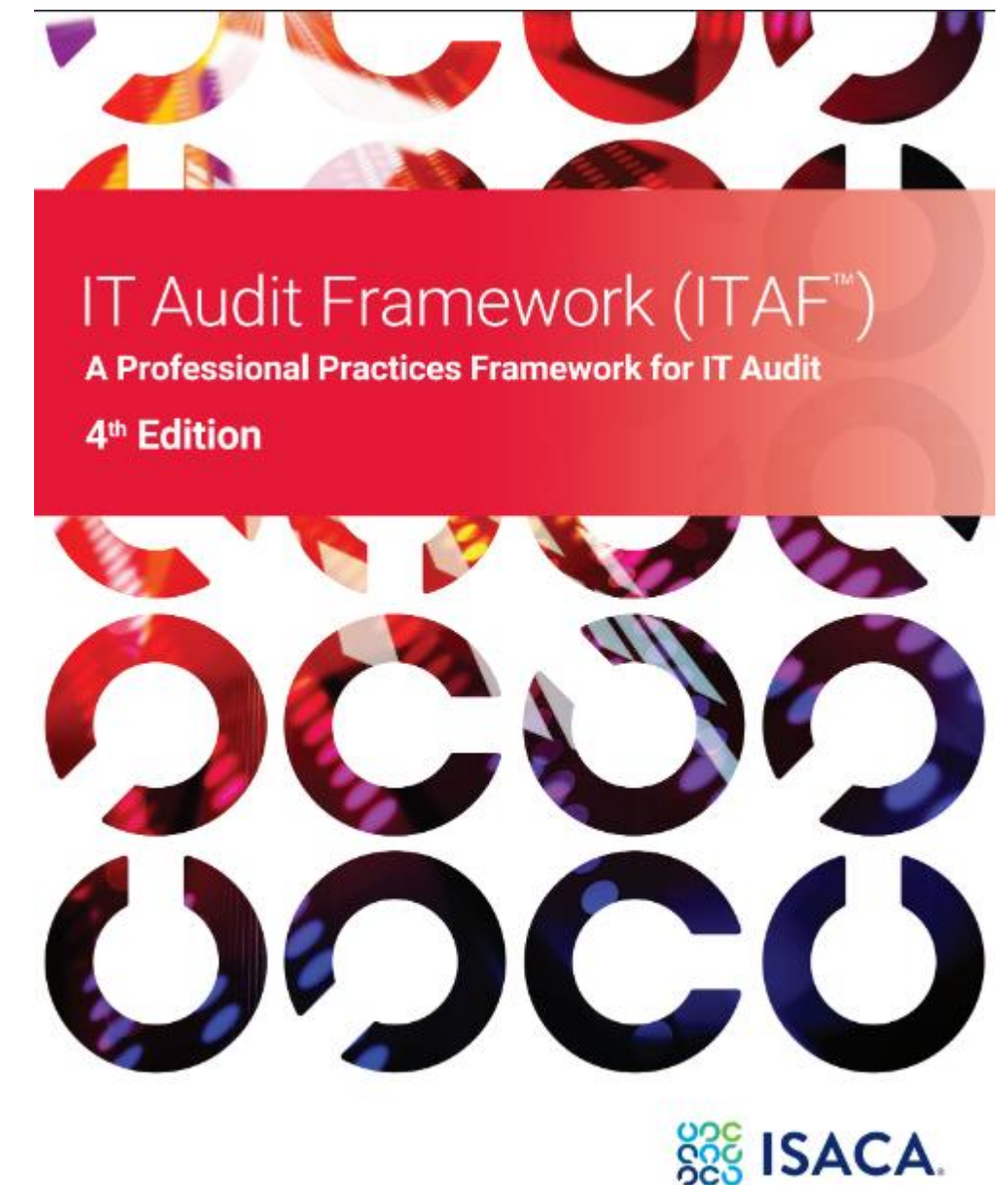
Public Company Accounting Oversight Board

*International Federation of Accountants jest członkiem International Auditing and Assurance Standards Board – IAASB

RAMY AUDYTU IT (ITAF)

„Information **T**echnology **A**udit **F**ramework” (**ITAF**) to kompleksowe ramy audytu IT, które:

- Ustanawiają **standardy, które odnoszą się do ról i obowiązków osób zajmujących się audytem i weryfikacją IT, etyki, oczekiwanych zachowań zawodowych oraz wymaganej wiedzy i umiejętności;**
- Definiują terminy i pojęcia specyficzne dla audytu i zapewnienia IT;
- Zapewniają wytyczne i techniki planowania, wykonywania i raportowania audytów IT i usług poświadczających.

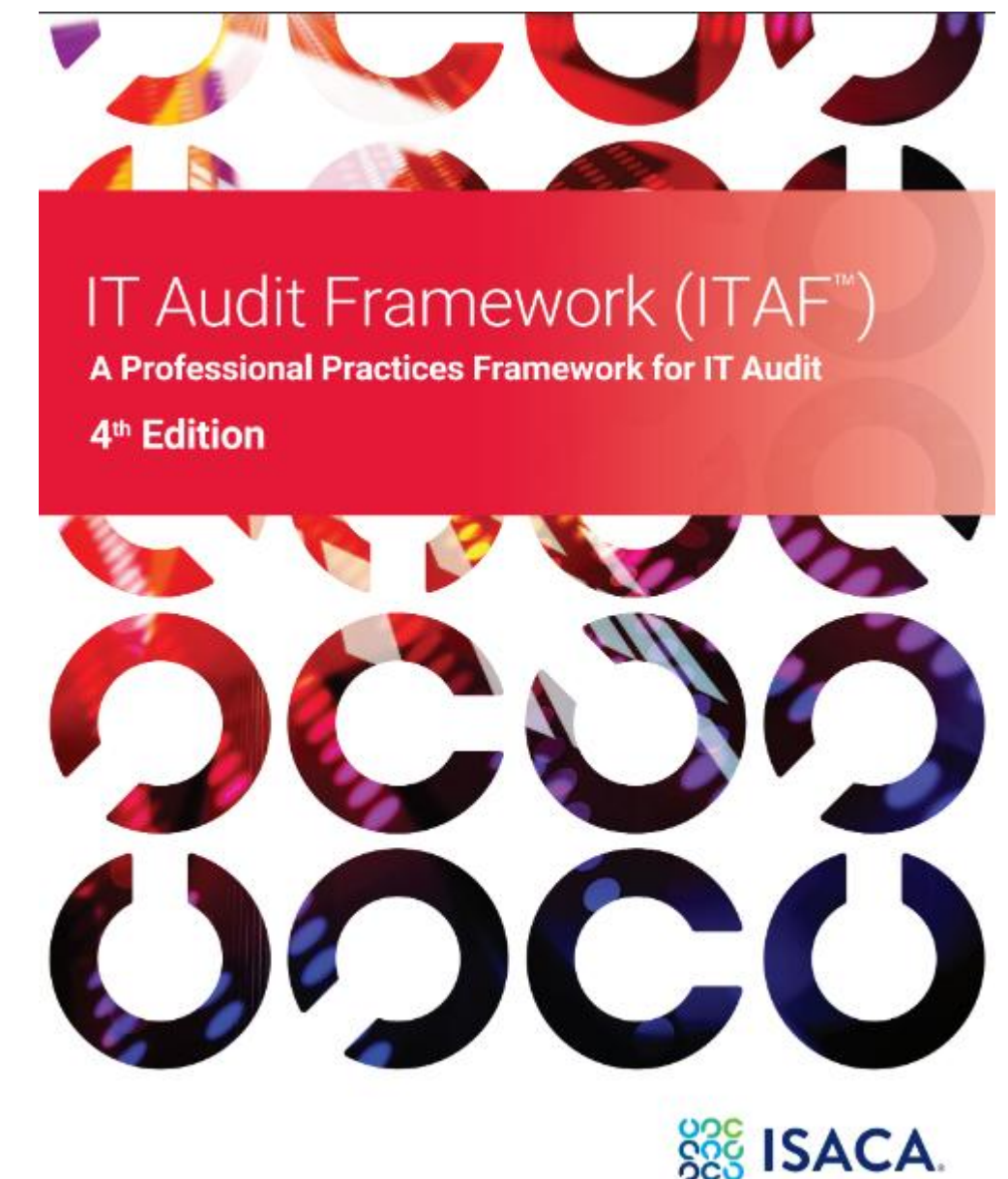

RAMY AUDYTU IT (ITAF)

Stosowanie ram (ITAF) **jest warunkiem wstępnym prowadzenia audytu IT** i prac poświadczających.

Standardy audytu i atestacji IT definiują obowiązkowe wymagania dotyczące audytu.

Dokument bezpłatny do pobrania ze strony ISACA po zarejestrowaniu się na stronie:
<https://store.isaca.org/s/store#/store/browse/detail/a2S4w000004Ko91EAC>

KODEKSY ETYKI ZAWODOWEJ ISACA

Zapamiętaj pierwsze zdanie Kodeksu:

ISACA ustanawia Kodeks Etyki Zawodowej w celu kierowania profesjonalnym i osobistym postępowaniem członków stowarzyszenia i/lub posiadaczy certyfikatów.*

*Tekst oryginalny: ISACA sets forth this Code of Professional Ethics to guide the professional and personal conduct of members of the association and/or its certification holders.

KODEKSY ETYKI ZAWODOWEJ ISACA

KULTURA INFORMATYCZNA*

Członkowie i posiadacze certyfikatów ISACA

1. Wspierają wdrażanie i zachęcają do przestrzegania odpowiednich standardów i procedur skutecznego zarządzania systemami i technologiami informatycznymi przedsiębiorstwa, w tym: audytu, kontroli, bezpieczeństwa i zarządzania ryzykiem.**

*Nazwa punktu wprowadzona przez prowadzącego aby lepiej zapamiętać

**Tłumaczenie własne.

KODEKSY ETYKI ZAWODOWEJ ISACA

OBIEKTYWIZM, NALEŻYTA STARANNOŚĆ, PROFESJONALIZM*

Członkowie i posiadacze certyfikatów ISACA

2. Wykonują swoje obowiązki z zachowaniem obiektywizmu, należytej staranności i profesjonalnej dbałości, zgodnie ze standardami zawodowymi.**

*Nazwa punktu wprowadzona przez prowadzącego aby lepiej zapamiętać

**Tłumaczenie własne

KODEKSY ETYKI ZAWODOWEJ ISACA

INTERES INTERESARIUSZY*

Członkowie i posiadacze certyfikatów ISACA

3. Działają w interesie interesariuszy w sposób zgodny z prawem, zachowując wysokie standardy postępowania i nienagannego charakteru oraz nie dyskredytując swojego zawodu ani Stowarzyszenia.**

*Nazwa punktu wprowadzona przez prowadzącego aby lepiej zapamiętać

**Tłumaczenie własne

KODEKSY ETYKI ZAWODOWEJ ISACA

POUFNOŚĆ*

Członkowie i posiadacze certyfikatów ISACA

4. Zachowują prywatność i poufność informacji uzyskanych w trakcie swojej działalności, chyba że ich ujawnienie jest wymagane przez organ prawny. Informacje takie nie mogą być wykorzystywane dla osobistych korzyści ani udostępniane niewłaściwym stronom.**

*Nazwa punktu wprowadzona przez prowadzącego aby lepiej zapamiętać

**Tłumaczenie własne

Wygenerowane za pomocą AI

KODEKSY ETYKI ZAWODOWEJ ISACA

KOMPETENCJE I WIEDZA*

Członkowie i posiadacze certyfikatów ISACA

5. Utrzymują kompetencje w swoich dziedzinach i zgadzają się podejmować tylko te działania, co do których można racjonalnie oczekiwać, że zostaną ukończone z niezbędnymi umiejętnościami, wiedzą i kompetencjami.**

*Nazwa punktu wprowadzona przez prowadzącego aby lepiej zapamiętać

**Tłumaczenie własne

KODEKSY ETYKI ZAWODOWEJ ISACA

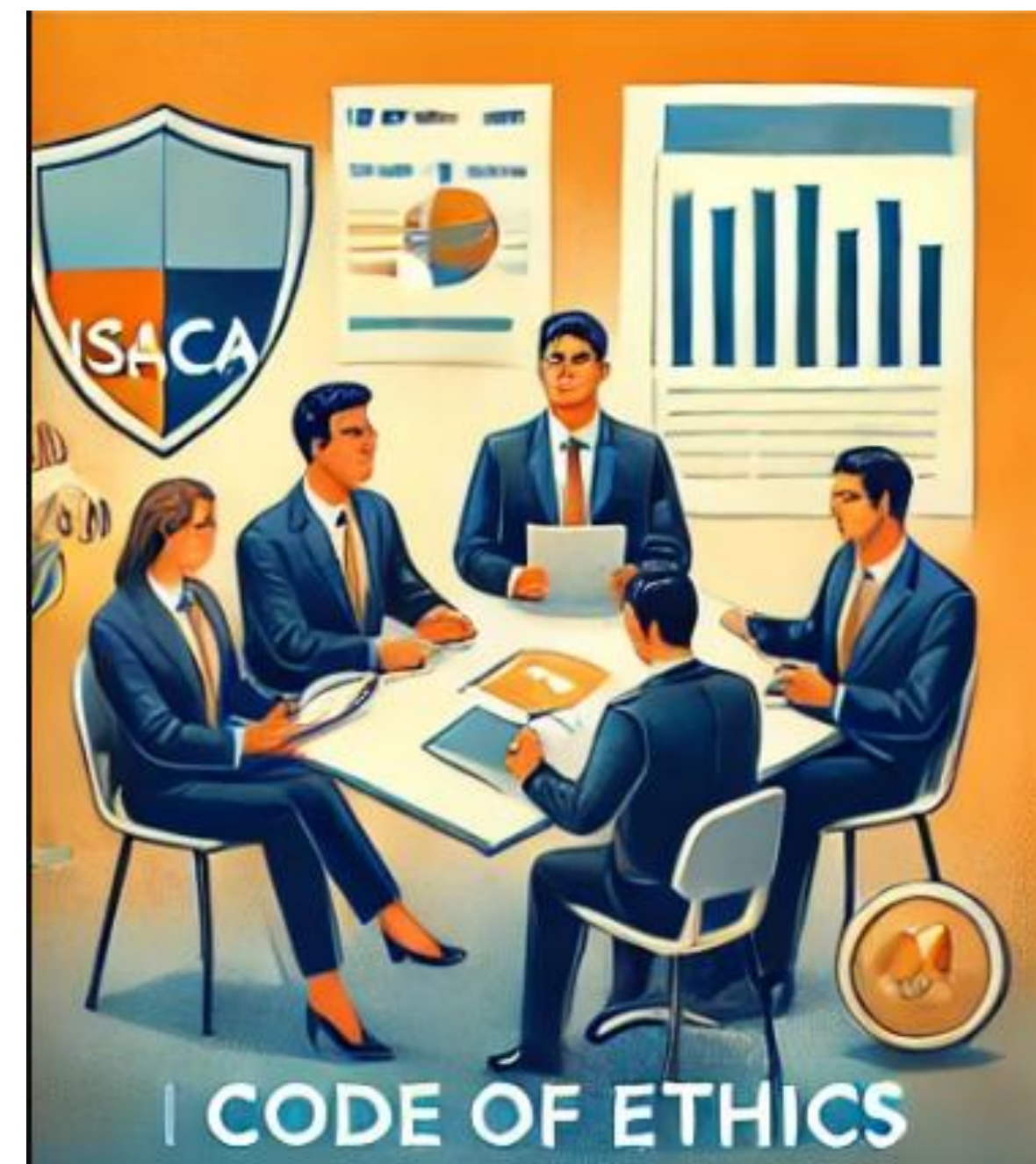
PRAWOŚĆ*

Członkowie i posiadacze certyfikatów ISACA

6. Zapewniają poinformowanie odpowiednich stron o wynikach wykonanej pracy, w tym ujawnienie wszystkich znanych im istotnych faktów, które, jeśli nie zostaną ujawnione, mogą zniekształcić raportowanie wyników.**

*Nazwa punktu wprowadzona przez prowadzącego aby lepiej zapamiętać

**Tłumaczenie własne

Wygenerowane za pomocą AI

KODEKSY ETYKI ZAWODOWEJ ISACA

EDUKACJA INTERESARIUSZY*

Członkowie i posiadacze certyfikatów ISACA

7. Wspierają profesjonalną edukację interesariuszy w celu zwiększenia ich wiedzy na temat zarządzania systemami i technologiami informatycznymi przedsiębiorstwa, w tym: audytu, kontroli, bezpieczeństwa i zarządzania ryzykiem**

*Nazwa punktu wprowadzona przez prowadzącego aby lepiej zapamiętać

**Tłumaczenie własne

KODEKSY ETYKI ZAWODOWEJ ISACA

KONSEKWENCJE NIEZGODNOŚCI*

Nieprzestrzeganie niniejszego Kodeksu Etyki Zawodowej może skutkować dochodzeniem w sprawie postępowania członka lub posiadacza certyfikatu, a ostatecznie środkami dyscyplinarnymi.**

*Nazwa wprowadzona przez prowadzącego aby lepiej zapamiętać

**Tekst oryginalny: Failure to comply with this Code of Professional Ethics can result in an investigation into a member's or certification holder's conduct and, ultimately, in disciplinary measures.

Dziękuję za uwagę!

